

Καὶ ὑπὸ ἄλλας ἐπόψεις οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς ἐταιρίας τῆς διώρυγος περὶ τὴν ἀπότισιν τῶν τόκων τοῦ κεφαλαίου καὶ κάλυψιν τῶν ἐξόδων βασιζονται ἐπὶ ἀσφαλεστάτης. βάσεως. Ὁ ἐμπορικὸς στόλος τῆς Ἑλλάδος εἶνε καὶ σήμερον ἡδὴ εἰς τῶν σπουδαιωτάτων τοῦ κόσμου — γεγονόν, τὸ ὅποιον οὐδαμῶς εἰσέτι ἔτυχε τῆς ὀρθῆς ἐκτιμήσεως — ἡ δὲ ἐταιρία τῆς διώρυγος ἐπιστηρίζει ὀρθῶς τὰς ἐλπίδας αὐτῆς εἰς μέγαν ἀριθμὸν πλοίων ξένης σημαίας, ἅτινα διευθυνόμενα πρὸς τοὺς λιμένας τῆς Ἀνατολῆς θὰ προτιμῶσι κατ' ἀνάγκην τὴν συντομωτάτην ὁδόν, τὸν διὰ τῆς διώρυγος διάπλου. Ὁ αὐστρουγγαρικὸς Λόυδ ἐδήλωσεν ἤδη ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι προθύμως θ' ἀποστέλλῃ διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου τὰ εἰς Κωνσταντινούπολιν, τοὺς λιμένας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου διευθυνόμενα πλοῖα του· τὸ αὐτὸ δὲ θ' ἀναγκασθῶσι νὰ πράξωσι, διὰ τὸν συναγωνισμὸν εἰ μὴ δι' ἄλλο τι, καὶ αἱ λοιπαὶ ἐταιρίαι, τῶν Ἀγγλων, τῶν Ἰταλῶν, τῶν Γάλλων. Ὁριζομένων τῶν δικαιωμάτων τοῦ διάπλου εἰς ἓν φράγκον τὸ πολὺ κατὰ τόνον, τὰ μεγαλύτερα πρὸ πάντων πλοῖα καὶ ἰδίᾳ τὰ ἀτμόπλοια θὰ προτιμῶσιν ἐξ ὅπαντος τοῦ μακροῦ, ὀχληροῦ, δαπανηροῦ καὶ κινδυνώδους περὶ τὰ τρία μεσημβρινὰ τῆς Πελοποννήσου ἀκρωτήρια περίπλου τὴν κατὰ μίαν ἡμέραν συντομώτερον καὶ ἀπὸ πάσης τρικυμίας ἀσφαλῆ διὰ τῆς διώρυγος διάπλου. Τὰ μὲν ταχυδρομικὰ καὶ τὰ διὰ τοὺς ἐπιβάτας ἀτμόπλοια θὰ ἀναγκάζονται νὰ πράττωσι τοῦτο χάριν αὐτῶν τῶν ἐπιβατῶν, τὰ δὲ μεγάλα ἐμπορικὰ πλοῖα χάριν τῶν ναυκλήρων καὶ τῶν ναυλωτῶν.

Πλὴν τοῦ προμνημονευθέντος κινδύνου τοῦ ἐκ τῶν σεισμῶν, οὐδεὶς ἄλλος φόβος ὑπάρχει διὰ τὴν διώρυγα τῆς Κορίνθου, ἀφοῦ μάλιστα αἱ πλευραὶ τῆς διώρυγος, ἐτειχίσθισαν διὰ πελεκητῶν πετρωμάτων, αὕτως ὥστε διὰ τοῦ δαπανηροῦ μὲν ἀλλ' ἀσφαλοῦς τούτου μέσου ἡ κατάχωσις τῆς κοίτης τῆς διώρυγος ὑπὸ καταρρεύσεως ἄμμου, ὡς συμβαίνει ἀκαταπαύστως ἐν τῇ διώρυγι τοῦ Σουέζ, καθίσταται ἀδύνατος. Τὸ θαλάσσιον ρεῦμα εἰς ἀμφότερα τὰ στόμια τῆς διώρυγος εἶνε τοσοῦτο ἥρεμον, ὥστε εἰς ἐκάστοτε βυθοκόρος (Bagger) θὰ ἐξαρκῇ πρὸς ἐκκάθαρσιν τῆς κοίτης ἀπὸ τῆς τυχόν παρασυρομένης ἄμμου.

Καὶ αἱ λοιπαὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς διώρυγος δαπάναι θὰ εἶναι μικραὶ καὶ θὰ περιορίζονται κυρίως εἰς τὰ

τῆς διοικήσεως. Ἐν ἑκατέρῳ στομίῳ τῆς διώρυγος θὰ ὑπάρχῃ γραφεῖον, ἐν ᾧ θὰ ἐξετάζωνται τὰ ἔγγραφα τῶν πλοίων καὶ θὰ εἰσπράττονται τὰ πρὸς διάπλου διαγωγία τέλη. Θὰ χρειασθῇ πρὸς τούτοις καὶ μικροὶς τις ἀριθμὸς φρουρῶν, ὅπως ταχθῶσι κατὰ μήκος τῆς διώρυγος· ἀλλὰ τῶν δαπανηρῶν ἐκείνων λιμένων, οἳ ἐν τῇ διώρυγι τοῦ Σουέζ ἕνεκα τοῦ μήκους αὐτῆς καθίστανται ἀναγκαῖοι, οὐδεμίαν ἔχει ἀνάγκην ἡ διώρυξ τῆς Κορίνθου. Ἐπειδὴ τὸ μέγιστον χρονικὸν διάστημα, ὅπερ οἰκονομοῦσι τὰ ἀτμόπλοια διαπλέοντα τὴν διώρυγα τῆς Κορίνθου, δὲν ὑπερβαίνει τὴν μίαν ἡμέραν, ἡ ὑπηρεσία πρέπει νὰ λαμβάνῃ χώραν ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα μὴ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπιδιωκομένης οἰκονομίας τοῦ χρόνου ἀπόλλυται ἕνεκα τῆς νυκτερινῆς παύσεως τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ διάπλους λοιπὸν θὰ ἐξακολουθῇ καὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς νυκτός, καὶ δὴ φωταγωγομένης τῆς διώρυγος δι' ἡλεκτρικοῦ φωτός· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον εἶνε ἰδρυμένος παρὰ τὸ χεῖλος τῆς διώρυγος ὁ πύργος (ὁ σημειούμενος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι διὰ τοῦ Κ.).

Καίτοι αἱ ἐργασίαι κατὰ τὸ τελευταῖον ἔαρ διεκόπησαν ἕνεκα ἐλλείψεως μέσων, δικαιούμεθα ὅμως νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ διακοπὴ αὕτη ἦτο μόνον παροδική· οὐδεμίαν δὲ ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ νέα αὕτη θαλασσία ὁδὸς περὶ τὰ τέλη τῆς παρουσίας ἡ τὰς ἀρχὰς τῆς προσεχοῦς δεκαετηρίδος θὰ εἶναι μία τῶν μάλιστα καὶ συχνότατα διαπλεομένων πάσης τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης, καθότι θὰ εἶνε ἡ συντομωτάτη ὁδὸς μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ διώρυξ ἔχει τὴν ἐξῆς πρὸ πάντων σπουδαίωτην ὅτι καθιστᾷ τὴν Ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν κατὰ μίαν ἡμέραν ἐγγυτέραν τῇ κατὰ θάλασσαν σύγκοινωνίᾳ. Τὸ συγγνωστὸν ἐκεῖνο λάθος, ὅτι πρὸ 60 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἐξελέγησαν αἱ Ἀθῆναι ἀντὶ τῶν Πατρῶν ἢ τῆς Κορίνθου ὡς πρωτεύουσά τῆς Ἑλλάδος, θὰ ἐπανορθωθῇ μόλις μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς κορινθιακῆς διώρυγος. Ἡ δὲ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις καὶ σήμερον ἤδη ἀριθμεῖ ὑπὲρ τὰς 100,000 κατοίκων, καὶ πρὸ πάντων ὁ λιμὴν τοῦ Πειραιῶς, ἔχοντος ἤδη περὶ τὰς 25,000 κατοίκων, θὰ καταλάβωσι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς διώρυγος τοιαύτην θέσιν ἐν τῇ ἐμπορικῇ συγκοινωνίᾳ, ὥστε θὰ ὑπερβῶσι καὶ αὐτοὺς τοὺς λαμπροτάτους χρόνους τοῦ ἀρχαίου αὐτῶν μεγαλείου.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα ὑπὸ **I. I. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**

(συνέχεια.)

Ἐν τοσοῦτῳ παρήρχετο ταχέως ἡ θερινὴ νύξ, καὶ ἦτο ἡδὴ περὶ τὸ μεσονύκτιον ὅτε ὁ Ἀδριανὸς ἐντελῶς ἐξηγντλημένος ὑπὸ τοῦ καμάτου ἀνέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, χωρὶς νὰ τακτοποιήσῃ τὰ διεσπαρμένα φύλλα, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐβυθίσθη εἰς ὕπνον ἢ ἔκστασιν. Ὁ καθηγητὴς ἐπωφεληθεὶς τὴν στιγμήν ταύτην ἐπῆρεν ἡσυχῶς τὴν λυχνίαν ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ μετέφερεν αὐτὴν εἰς ἀπωτέραν τινὰ σκοτεινὴν γωνίαν. Εἶτα ἔνευσε τῷ Μαριάνῳ, καὶ ἀμφότεροι βαδίζοντες ἀκροποδῇ μετέβησαν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, χωρὶς νὰ ἀνταλλάξωσιν οὐδὲ λέξιν, καὶ ἐκάθισαν παρὰ τὴν θύραν ὠτακουστοῦντες. Ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐν ᾗ ἐκοιμᾶτο ὁ Ἀδριανός, ἐπεκράτει κατ' ἀρχὰς βαθεῖα σιγή, εἶτα δὲ ἠκούσθη ἡ δυσχερὴς ἀναπνοὴ τοῦ κοιμωμένου...

Ὁ κόμης ἐξῆλθεν ἡσυχῶς τοῦ δωματίου ὅπως κατακλιθῇ, ὁ δὲ καθηγητὴς μόνος ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του μέχρι τῆς πρωῒας ἀγρυπνῶν. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός παρήλθεν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ μόνον δις ἡ τρίς ἠκούσθησαν ἐκ τῆς παρακειμένης αἰθούσης βαθεῖς στεναγμοί. Ὁ καθηγητὴς εἰσῆλθεν ἀφορητὴ ὅπως βεβαιωθῇ ἂν ἦτο ἀνάγκη τῆς παρουσίας του παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ἀλλ' ὁ Ἀδριανός μόνον πρὸς στιγμήν ἠνέφξε τοὺς βεβαρημένους ὀφθαλμούς, καὶ πάλιν ἔκλεισε τὰ κεκμηκότα βλέφαρα. Ὑπέφωσκεν ἤδη ἡ ἡμέρα, ὅτε ὁ Ἀδριανός ἀνεπαράχθη καὶ προσεπάθησε νὰ ἐγερθῇ ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν κλίνην του, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο μόνος νὰ κινήθῃ ἕνεκα τῆς πολλῆς ἀδυναμίας, ἔλαβεν αὐτὸν ὁ Σενούτσας ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ὠδήγησεν αὐτὸν σιωπηλῶς

εἰς τὴν κλίνην, τὸν ἐξέδωσε καὶ τὸν ἐβοήθησε νὰ κατακλιθῇ, ὅπως ἄλλοτε συνείδιζε νὰ κατακλινῇ διὰ τῆς βίας τὸ δύστροπον παιδίον. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ γέροντος ἐπληρώθησαν δακρύων, παρατηροῦντος τὸ νεαρὸν τοῦτο ἄνθος τοσοῦτον προῶς μακρὰν καὶ ἀποξηρανθέν . . . Τὸ δωμάτιον τοῦ Σενούτα συνείχετο ἀμέσως πρὸς τὸ τοῦ Ἀδριανοῦ· ὅθεν ὁ γέρον ἠνέωξε τὴν θύραν καὶ ἐκάθισε, χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ, εἰς τὸν κλιντήρα, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ εἶναι ἔτοιμος νὰ τρέξῃ πρὸς βοήθειαν τοῦ ἀσθενοῦς. Ἡ ἡμέρα εἶχεν ἤδη προχωρήσῃ, ὅτε ὁ δόκτωρ Σαλικέττης καὶ ὁ κόμης Μαριᾶνος ἀφύπνισαν αὐτὸν εἰσελθόντες ἀθουρῶς εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ὁ ἰατρὸς ἔμφροντις ἐθώπευε τὴν μακρὰν, λευκὴν του κόμην. Ἰνα μὴ διαταράξωσι τὸν ὕπνον τοῦ ἀσθενοῦς, μετέβησαν εἰς μακροσμένον τι δωμάτιον πρὸς κοινὴν συνδιάσκεψιν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Ἀδριανοῦ. Ὁ καθηγητὴς καὶ ὁ κόμης ἀφηγήθησαν εἰς τὸν ἰατρὸν τὰ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του παρ-
ουσιασθέντα συμπτώματα τῆς νόσου, ὁ δὲ ἰατρὸς ἐσιώπα βεβυθισμένος εἰς σκέψεις.

— „Εἰς αὐτὰ δὲν ἔχω καμμίαν ἰσχύν“, εἶπε μετὰ τινὰς στιγμῆς. „Αἱ διαταγαί μου δὲν ἐτηρήθησαν . . .“

Ὁ κόμης ὠμίλει „περὶ τίνος μυθιστορήματος, τὸ ὅποιον ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ χειροτερεύσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς . . . ἔλεγεν ὅτι τὸ αἷμα του ἤλθεν εἰς βρασμὸν καὶ ὅτι ὅταν τις φονεύῃ τὸν ἑαυτὸν του δὲν δύναται νὰ εὕρῃ καμμίαν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς . . .“

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον μετὰ σπουδῆς ἡ οἰκοδέσποινα καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἰατρὸν ὅτι ὁ ἀσθενὴς ἐπιθυμᾷ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ. Ἐδρον τὸν Ἀδριανὸν καθήμενον ἐν τῇ κλίνῃ καὶ φοροῦντά μόνον τὸν χιτῶνα, οὕτως ὥστε ἠδυνήθησαν νὰ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς φοβερᾶς αὐτοῦ ἰσχνότητος. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο κίτρινον ὡς κηρὸς ἡ δὲ ἀκτένιστος καὶ τεταραγμένη κόμη του παρείχεν αὐτῷ φοβεράν τινα ἔκφρασιν. Ἐν τούτοις ὁ ἀσθενὴς ἤθελε νὰ φανῇ ἡσυχος καὶ ἀτάραχος καὶ προσέλαβεν ὅλως σπουδαίαν καὶ σοβαρὰν ὄψιν.

— „Ἡ θέσις μου εἶνε δεινὴ, ἐξοχώτατε“, ἤρχισε νὰ λέγῃ μὲ διακοπτομένην φωνήν. „Καταλαβαίνω . . . θέλετε νὰ μοῦ ἀπαντήσετε ὅτι ἐγὼ μόνος εἰμαι ἡ αἰτία, ἀλλ’ αὐτὸ τὸ ἔξυρῶ. Δὲν πρόκειται ὅμως περὶ τούτου, τίς εἶνε ὁ αἷτιος, ἀλλὰ τίνι τρόπῳ, ἀντὶ πάσης θυσίας, νὰ παραταθῇ ὀλίγον ἡ ζωὴ μου . . . Δὲν εἰμαι ἀκόμῃ ἔτοιμος . . . Θέλω νὰ ἴδω τὴν μητέρα μου, ἔχω νὰ τελειώσω μίαν ἐργασίαν, τὸ ἔργον ὀλοκλήρου τοῦ βίου μου . . . Ἄν μείνῃ τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ρίπτω εἰς τὸ πῦρ.“

Ὁ ἰατρὸς, συνειδησμένος νὰ μὴ ὁμολογῇ ποτὲ εἰς τὸν ἀσθενὴ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῆς ζωῆς, προσεπάθησε νὰ μειδιάσῃ.

— „Αἶ! αἶ! τί εἶν’ αὐτὰ πάλιν;“ ἀνεφώνησε μετὰ φαιδρότητος. „Δὲν ὑπάρχει καθόλου κίνδυνος! Μόνον πρέπει νὰ φυλάττεσθε, καὶ πρὸ πάντων νὰ διασκεδάξετε αὐτὰς τὰς ἰδέας . . .“

Ἐλαβε τὴν χεῖρα τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ σφυγμὸς του ἔπαλλε μετ’ ἐκτάκτου ταχύτητος.

— „Δὲν εἶνε τίποτε σοβαρὸν, ἀγαπητέ μου κύριε“, προσέθηκεν ὁ ἰατρὸς. „Ἀναψυκτικόν τι ποτὸν καὶ ἡσυχίαν. Πρὸ παντὸς ἄλλου ἡσυχίαν.“

— „Δὲν εἰμαι παιδί“, ἀπήντησεν ὁ ποιητὴς ἀνήσυχος, „αἰσθάνομαι ἐντός μου ὅτι ἡ ζωὴ μου φεύγει. Δὲν δύνασθε διὰ τῆς πειθοῦς νὰ μοὶ δώσετε τὴν υἰεῖαν. Δότε μοι μόνον ἐν μέσον, δι’ οὗ νὰ παραταθῇ τὸ μικρὸν ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς

μου. Αὐτὸ τὸ αἷμα, τὸ ὅποιον φεύγει ἐκ τῶν ἐντοσθίων μου, αὐτὸ σταματήσατε!“

Ὁμίλει μετὰ τασαύτης σφοδρότητος, ὥστε ὁ ἀμυχανὼν Σαλικέττης δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἀμέσως τὴν ἀπάντησιν.

— „Δὲν ἔχει μεγάλην σοβαρότητα“, ἐφέλλισεν ἐπὶ τέλους. „Σὰς λέγω μόνον ὅτι τὸ αἷμα δὲν πρέπει νὰ ἐρεθίζεται. Πρέπει νὰ μένετε καθισμένοι, νὰ ἡσυχάζετε καὶ νὰ μὴ γράφετε . . . μάλιστα, νὰ μὴ γράφετε καθόλου!“

Ὁ Ἀδριανὸς ὕψωσε τοὺς ὤμους μετὰ σπασμωδικῆς κινήσεως, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμίαν ἀπάντησιν.

— „Θὰ σὰς διατάξω ἐν φάρμακον“, εἶπεν ὁ Σαλικέττης, „ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου σὰς συνιστῶ ἡσυχίαν. Δὲν πρέπει νὰ ἐξέρχεσθε . . .“

Ὁ ποιητὴς ἀνέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ἐστήριζεν ἐπ’ αὐτοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀκίνητος, βεβυθισμένος εἰς σκέψεις. Ὁ Σαλικέττης ἔγραψε τὴν συνταγὴν, ὁ δὲ Ἀδριανὸς προσητένισε τοὺς φίλους του, καὶ εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν καθηγητὴν ἐψιθύρισεν:

— „Ἀφήσατέ με μίαν στιγμὴν μόνον μὲ τὸν ἰατρὸν, σὰς παρακαλῶ.“

— „Οἱ φίλοι ὑπήκουσαν“ ὅτε δὲ ὁ Σαλικέττης κρατῶν τὴν συνταγὴν ἐτοίμην ἐσηκώθη ἀπὸ τῆς τραπέζης, εὗρε τὸν Ἀδριανὸν μελαγχολικῶς μειδιῶντα καὶ προσκιοῦντα αὐτὸν διὰ νεύματος:

— „Ἐξοχώτατε!“ εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς ταπεινῇ τῇ φωνῇ. „Δότε μοι πρότερον τὴν χεῖρά σας, ὅπως τὴν θλίψω. Ἦθε πάντοτε καλὸς πρὸς ἐμὲ . . . μὲ γνωρίζετε ἤδη ὀλίγον . . . δὲν εἰμαι μικρὸ παιδί. Θέλω νὰ μάθω καθαρά τὴν ἀλήθειαν.“

Ταῦτα λέγων ἔθηκεν ὁ Ἀδριανὸς, πρὸς ἐνίσχυσιν τρόπου τινὰ τῆς παρακλήσεώς του, εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἰατροῦ ἓνα κύλινδρον χρυσοῦν νομισμάτων, τὸν ὅποιον ὁ Σαλικέττης οὐδόλως ἐδίστασε νὰ δεχθῇ.

— „Οὐδεὶς θὰ μάθῃ οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἐξ ὧσιν θὰ μοῦ εἴπητε“, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀδριανὸς. „Ἔστε μόνον ἐλικρινής . . . Ἐχασα πολὺ αἷμα· ἡ αἰμοπτυσία ἐξακολουθεῖ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου, ἀλλὰ δὲν σὰς τὸ ὠμολόγησα. Τί νομίζετε; Λάβετε τὸν σφυγμὸν μου καὶ ἐξετάσατέ με ἐπισταμένως. Δύναται εἰσέτι νὰ παραταθῇ ἐπὶ μακρὸν ἡ ζωὴ μου;“

Ταῦτα λέγων παρετήρησε μὲ ἐταστικὸν καὶ ἀτενὲς βλέμμα τὸν ἰατρὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ὡς ἂν εἰ ἀνεγίνωκεν ἐν αὐτοῖς τὴν πρόθεσιν τοῦ ἰατροῦ, προσέθηκε μετ’ ἀγωνίας:

— „Θέλω τὴν ἀλήθειαν. Δὲν πρόκειται περὶ ἐμοῦ, ἀλλὰ περὶ πράγματος τὸ ὅποιον ἔχει μεγαλητέραν ἀξίαν καὶ σπουδαιότητα ἢ ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀνθρώπου. Πρέπει νὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν.“

Ὁ Σαλικέττης ἐφαίνετο ἀγωνιζόμενος πρὸς ἑαυτόν· ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἔμεινε σιωπηλὸς καὶ σύννους.

— „Ὁ ἰατρὸς δὲν εἶνε, δὲν δύναται νὰ ᾔνῃ προφήτης. Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν εἶδεν ἑκατοντάκις ψευδομένους τοὺς υπολογισμούς του. Ἀπαιτεῖτε παρ’ ἐμοῦ ἀδύνατα πράγματα. Δύνασθε κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ φονεύετε τὸν ἑαυτὸν σας, ἂν ἐξακολουθήσετε τὴν αὐτὴν δίαιταν, ἀλλ’ ἐπ’ ἴσης δύνασθε καὶ νὰ ζήσετε καὶ . . .“

— „Ἰατρέ! μὲ ραντίζετε μὲ τὸν ἀγιασμόν, τὸν ὅποιον μεταχειρίζεσθε εἰς ὅλους . . . Αὐτὸ δὲν φέρει κανὲν ἀποτέλεσμα. Τὸ ἐπαναλαμβάνω: πρόκειται περὶ πράγματος ἀνωτέρου τῆς ζωῆς μου. Τὸ ποίημά μου εἶνε ἀτελείωτον Ἄς μοὶ ἔφερε τὸν θάνατον, φθάνει μόνον τὸ τέλος νὰ ᾔνῃ!

τὸ κύνειον ἄσμά μου! Οὐδεμία δύναμις εἰς τὸν κόσμον εἰσπορεῖ νὰ μὲ ἀναχαιτίσῃ. Καὶ ἂν μοι ἐλέγετε ὅτι θὰ ζήσω ἀπαρνούμενος τὸ πόσημά μου, θὰ ἐπρωτίμων τὸν θάνατον. Μὲ θεωρεῖτε ὡς παράφρονα! ἔστω!”

Ταῦτα εἰπὼν ἐσφιγξε στερεῶς τὸν βραχίονα τοῦ ἐκπλήκτου ἱατροῦ καὶ δὲν τὸν ἄφινε πλέον.

— „Θέλω τὴν ἀλήθειαν. Λέγετε!”

— „Σᾶς δίδω τὸν λόγον μου ὡς τίμιος ἄνθρωπος“, ἀπήντησεν ὁ Σαλικέττης. „ὅτι δὲν δύναμαι νὰ προσδιορίσω καμμίαν προθεσίαν. Περὶ τούτου ὅμως δύναμαι νὰ ὀρκισθῶ, ὅτι μὲ τὴν ἐργασίαν συντομεύετε τὴν ζωὴν σας.“

Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐπεκράτησε σιγή. Ὁ Ἀδριανὸς ἦτο σκεπτικὸς καὶ ἔλεγεν οἰονεὶ μονολογῶν:

„Μία ὥδῃ δὲν εἶνε τελειωμένη, καὶ ἀκόμη μία ὥδῃ λείπει ἐντελῶς. Τὴν ἔχω ἐν τῇ κεφαλῇ μου, τὴν αἰσθάνομαι περυσίζουσαν καὶ βομβοῦσαν ὡς ὄχληράν μυῖαν, τὴν ὁποίαν ἀδυνατῶ νὰ συλλάβω. Μίαν ἡμέραν, δύο ἡμέρας ἀληθοῦς ἐνθουσιασμοῦ ἂν ἔχω, τὴν τελειῶνω. Ἀκολουθῶς πρέπει νὰ διεξέλθω τὸ ὄλον καὶ νὰ τὸ τακτοποιήσω, ἔπειτα . . . Ἄν εἶχον δύο, ἂν ἓνα μόνον μῆνα εἶχον καιρόν, καὶ ἂν ὑμεῖς, ἐξοχώτατε, εἴχετε τὴν καλωσύνην, τὴν γενναιότητα, τὴν εὐσπλαγγίαν νὰ μοι δώσετε ἱατρικόν τι φάρμακον, τὸ ὁποῖον νὰ ἐνισχύῃ τὰς δυνάμεις χωρὶς νὰ καταστρέφῃ ἐν ἐμοὶ τὴν ἐμπνευσιν Θὰ ὑπάρχουν βεβαίως τοιαῦτα φάρμακα, τοιαῦτα μέσα. Καὶ τότε — ἄς γείνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ!”

— „Παραφέρεσθε ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ!“ ἀπήντησεν ὁ Σαλικέττης ψυχρῶς καὶ ἡγέρθη συνωφρωμένος. „Λαμβάνετε αὐτὰ τὰ ὁποῖα σᾶς διορίζω· περισσότερον δὲν δύναμαι νὰ πράξω. Ἡ ἡσυχία εἶνε ὁ πρῶτιστος καὶ ἀναγκαιότατος ὁρος . . .“

Ὁ ποιητὴς εἶδεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τίποτε παρὰ τῷ ἱατρῷ, τὸ πρόσωπόν του ἔγεινε κατηφές, καὶ ἐσιώπησε. Ὑπεκλίθησαν ἀμοιβαίως μακρόθεν. Ἀλλ’ ὁ ἱατρὸς ἐπλησίασε πάλιν πρὸς τὸν Ἀδριανόν.

— „Ἐχετε οἶκτον πρὸς τὸν ἑαυτὸν σας, πρὸς τὴν μητέρα σας“, τῷ εἶπε, „καὶ ὁ ὑγιέστατος ἄνθρωπος γίνεται αὐτοκτόνος, ὅταν μεταχειρίζεται τὴν ζωὴν του κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον.“

Ὁ καθηγητὴς ἤκουσεν ἔξωθεν βήματα ἐν τῷ δωματίῳ, ἔρριψεν ἐν βλέμμα διὰ τῆς ἡμικλείστου θύρας καὶ εἰσῆλθε.

— „Παρακαλῶ νὰ πέμψετε ἄνθρωπον εἰς τὸ φαρμακεῖον“, προσέθηκεν ὁ ἱατρὸς, „αὔριον τὸ πρῶτ’ θὰ ἐπανεέλθω, ὅπως ἴδω τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἱατρικοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ ἐξέλθῃτε.“

Οὕτως ἐτελείωσεν ἡ ἱατρικὴ ἐπίσκεψις, μεθ’ ὃ ὁ Ἀδριανὸς ἤρχισεν ἀμέσως νὰ ἐνδύεται μετὰ σπουδῆς, εἰ καὶ μία ζωηροτέρα κίνησις διέκοψε τὴν ἀναπνοὴν του. Ὁ καθηγητὴς προσεπάθει παντοιοτρόπως νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Ὁ κόμης ἐν τοσοῦτῳ εἶχε συνοδεύσῃ τὸν ἱατρὸν μέχρι τῆς ἀμάξης του.

„Τί πρέπει νὰ πράξωμεν“, ἠρώτησεν αὐτόν.

Ὁ Σαλικέττης ἀνέσπασε τοὺς ὤμους.

„Ἀμφιβάλλω, ἂν θὰ σᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ πράξητε τίποτε δι’ αὐτόν“, ἀπῆντε τῷ Μαριάνῳ. „Προσπαθεῖτε, ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ τὸν ἡσυχάζετε.“

„Ἡ θέσις του εἶνε δεινὴ, δεινοτάτη, καὶ δύναται νὰ δεινωθῇ ἐτι περισσότερον· μία στιγμὴ δύναται νὰ τὸν φονεύσῃ . . .“

Ὁ ἱατρὸς διὰ τινος χειρονομίας ὑπεδήλωσεν, ὅτι οὐδεμίαν βοήθειαν ἠδύνατο πλέον νὰ παράσχῃ, εἶτα δὲ ἐπέβη

τῆς ἀμάξης του καὶ ἀνεχώρησε. Ἡ θέσις ἦτο πράγματι ἀπελπιστική. Ὁ Σενούτας δὲν ἀπεμακρύνετο οὐδὲ βῆμα ἀπὸ τοῦ μαθητοῦ του, ἀλλὰ μεθ’ ὅλας τὰς παρακλήσεις καὶ ἱκεσίας τοῦ γέροντος ὁ Ἀδριανὸς δὲν ἔπαυε τὴν ἐργασίαν, ἀλλ’ ἔπινε τέϊον πρὸς πλείονα ἐρεθισμὸν τῶν νεύρων του καὶ ἐβυθίζετο εἰς τὴν γραφήν. Ὁ κόμης προσεπάθεισεν ἐπανειλημμένως νὰ τῷ ὁμιλήσῃ ἀλλ’ εἰς μάτην· οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ παρ’ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐγκατέλειπεν αὐτὸν δυσηρεστημένος καὶ μετέβη πρὸς ἰδίαν του παρηγορίαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Τραμοντάννα ὅπως προγευματίσῃ. Ἡ Μις Ρόζα ἐκάθητο ἤδη παρὰ τῇ τραπέζῃ, ὡρὰ καὶ ἀφρημένη. Ὅτε εἶδε τὸν κόμητα μόνον, ἐφρικιάσεν.

„Ποῦ εἶναι οἱ σύντροφοί σας“, ἠρώτησε περιδεής.

„Ὁ Ἀδριανὸς εἶνε — πολὺ ἄρρωστος“, ἀπήντησεν ὁ κόμης. „Ὁ ἱατρὸς τῷ ἀπηγόρευσε νὰ ἐξέλθῃ. Διήλθομεν τὴν παρελθούσαν νύκτα ἐν αὐπνίᾳ.“

Ταῦτα λέγων παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὴν ἀκρωμένην νεάνίδα, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἐγένετο ὡρὸν ὡς τὸ μάρμαρον. Ἡ Μις Ρόζα ἐπὶ μακρὸν ἔμεινεν ἀναυδος. Ὁ κόμης ἐκάθισεν εἰς μικρὰν ἀπ’ αὐτῆς ἀπόστασιν, μὴ δυνάμενος μῆτε θέλων ν’ ἀποκρύψῃ τὸ κατακυριεύον αὐτοῦ αἶσθημα, τὴν βαθυτάτην λύπην ἣτις τὸν κατέβαλλεν. Ἡ Ἀγγλὶς ἀπέστρεψεν ἀπ’ αὐτοῦ πρὸς στιγμὴν τὸ πρόσωπον, ὅπως ἀποκρύψῃ τὴν ἐντύπωσιν τῆς θλιβεραῆς ταύτης εἰδήσεως. Ὁ Μαριάνος δὲν ἐκινεῖτο ἀπὸ τῆς θέσεώς του.

— „Ἡ χθεσινὴ ἐσπέρα“, εἶπε χαμηλοφώνως, „φαίνεται ὅτι τὸν ἐβλάψεν. Ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δωμάτιόν του τεταραγμένος καὶ προσεβλήθη ἐπανειλημμένως ὑπὸ αἰμοπτυσίας . . .“

Ὅτε τέλος ἡ Μις Ρόζα ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν βραδέως τὸ ὡρὸν πρόσωπόν της, ὁ Μαριάνος παρετήρησε δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, τὰ ὁποῖα ἡ Ἀγγλὶς δὲν προσεπάθεισεν νὰ κρύψῃ. Τὰ δάκρυα ταῦτα ἦσαν ἡ μόνη ἀπάντησις εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ κόμητος. Μετὰ τινὰς στιγμὰς προσητένισε τὴν κυρίαν Τρελλάβνεϋ, ἡγέρθη ἀπὸ τοῦ καθίσματός της, ἀπεχαιρέτισε τὸν κόμητα δι’ ἐλαφρᾶς ὑποκλίσεως τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπῆλθε ταχέως.

Ὁ Ἀδριανὸς καθ’ ὅλην τὴν πρωΐαν οὐδὲν ἄνευρε τὴν Ἀγγλίδαν, οὔτε ἠρώτησε περὶ αὐτῆς. Βεβυθισμένος ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ποιημάτων του, ἀνεδίφα τὰ γεγραμμένα φύλλα, ἀνεζήτηε μικρὰ ἐξ αὐτῶν ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα ἐνεθυμείτο, διεξήρχετο αὐτά, καὶ μηδεμίαν παρέχων προσοχὴν μηδὲ ἀποκρινόμενος εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ γέροντος καθηγητοῦ ἐξηκολούθει μετὰ ζήλου τὴν ἐργασίαν του. Ἡ θεὰ αὐτοῦ ἐνεποιεῖ φρίκην. Τὸ πρόσωπὸν του ἦτο φλογισμένον ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἐρυθροί, αἱ χεῖρές του ἔτρεμον, ἐπνίγετο ὑπὸ τῆς δυσπνοίας καὶ τοῦ συνεχοῦς βηχός. Ἐνίοτε ἤρπαζε ταχέως τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ποτήριον, ἔπινε μετ’ ἀπληστίας ἐκ τοῦ ἀναφυκτικοῦ ποτοῦ καὶ κατευνάζων τὸν βῆχά του ἀνελάμβανεν ἀμέσως τὴν ἐργασίαν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐζήτησε νὰ φάγῃ, ἐλπίζων ὅτι διὰ τοῦ φαγητοῦ θ’ ἀνελάμβανε τὰς δυνάμεις, χωρὶς ὅμως νὰ αἰσθάνεται οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὀρεξιν. Ὅτε ἔφεραν αὐτῷ τὸ φαγητόν, ἡγέρθη ἀπὸ τοῦ τραπέζιου καὶ λαβὼν ἀπὸ τοῦ βραχίονος τὸν καθηγητήν.

„Πίστευσέ μου“, εἶπεν, ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἐργασίαν του.

„Ἀναγινώσκω τώρα, ὅσα ἔγραψα . . . πιστευσέ μου, εἶναι ὠραῖα, ὑψηλά, ἐνθουσιώδη ἄσματα!! Μὴ νομίσης ὅτι ὁμιλεῖ ἡ φιλαντία διὰ τοῦ στόματός μου, ὄχι. Εἶνε τώρα πολὺς καιρὸς, ἂφ’ ὅτου τὰ ἔγραψα, τὰ συνέθεσα, οὕτως ὥστε δύ-

ναμαι νὰ τὰ κρίνω ὡς ξένα ἔργα! Ὑπάρχουν εἰς αὐτὰ ὠραιότητες τὰς ὁποίας καὶ ἐγὼ αὐτὸς θαυμάζω καὶ ἐκπλήττομαι, πῶς ἐξέρρευσαν ἐκ τοῦ πνεύματός μου! . . . Ἀλλὰ τί εἶνε ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄτομον; Ἡ ἀπόρροια τοῦ πνεύματος τῶν αἰώνων, ὁ καρπὸς τῆς ἐργασίας καὶ τῶν παθῶν μυριάδων ἐτῶν . . . Φαντάσου τὸ ἀνθρώπινον στήθος ὡς κρατῆρα ἐνὸς ἡφαιστείου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀναπέμπονται στήλαι πυρὸς ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς προερχόμεναι. Ἡμεῖς οὐδὲν ἄλλο εἴμεθα εἰ μὴ τὰ ἡφαίστεια τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐκαστος ποιητὴς ἐμπεριέχει ἐν

ἐαυτῷ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα . . . Ἐν τούτοις τὸ ποίημα πρέπει ἐξ ἅπαντος νὰ περατωθῇ, ἔστω καὶ μὲ τὴν ἐσχάτην, δολοφόνον καταβολὴν τῶν δυνάμεών μου . . . Τὸ ἔσχατον τοῦτο πρέπει ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ παρόντος νὰ ἐκτείνῃ τὸ βλέμμα μέχρι τῶν ἀπεράντων ἀποστάσεων τῶν αἰώνων. Ὁ ποιητὴς πρέπει νὰ εἶνε μάντις, προφήτης καὶ συγχρόνως τέκνον τῆς ἐποχῆς του . . . Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῆς ἐμπνεύσεως! Ποῖος μοῦ τὴν δίδει; Θὰ ἐδίδα δι' αὐτὴν καὶ τὴν τελευταίαν ρανίδα τοῦ αἵματός μου . . .“

(ἔπεται συνέχεια.)

1. Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΗΣ. Κατὰ φωτογραφίαν τοῦ Selle καὶ Kuntze ἐν Ποτςδάμη (ἐν σελ. 225). Ὑπὸ πέντε χαριεστάτων παιδικῶν μορφῶν ὡς διὰ πλαισίου περιβαλλομένη καθήκει ἡ εὐτυχὴς μήτηρ ἐν ἀφάτῳ οἰκογενειακῇ εὐδαιμονίᾳ. Εἶνε ἡ αὐτοκράτειρα τῶν Γερμανῶν Αὐγούστα Βικτωρία μετὰ τῶν ἐαυτῆς τέκνων. Ἀριστερόθεν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἴσταται ὁ πρεσβύτατος υἱός, ὁ διάδοχος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου Φρειδερίκος Γουλιέλμος, γεννηθεὶς τῇ 6. μαΐου 1882, δεξιόθεν δὲ ὁ δεύτερος τὴν ἡλικίαν, Ἐϊτελ Φρειδερίκος, γεννηθεὶς τῇ 7. ἰουλίου 1883, στηρίζων τὸν δεξιὸν βραχίονα ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς μητρὸς, τὴν δὲ ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ μικροτέρου ἀδελφοῦ του Αὐγούστου Γουλιέλμου, γεννηθέντος τῇ 29. ἰανουαρίου 1887, ἐνῷ κατέναντι τούτου παρὰ τῇ ἐτέρᾳ πλευρᾷ τῆς μητρὸς καθήκει ὁ τρίτος τὴν ἡλικίαν, Ἀδαλβέρτος, γεννηθεὶς τῇ 14. ἰουλίου 1884. Τὸν νεώτατον τῶν πριγκίπων, Ὁσκαρ, γεννηθέντα τῇ 27. ἰουλίου 1888, κρατεῖ ἡ μήτηρ ἐπὶ τῶν γονάτων, ἀτενίζουσα αὐτὸν μὲ τὴν γλυκυτάτην ἐκφρασιν μητρικῆς στοργῆς καὶ τρυφερότητος.

2. Η ΔΙΘΟΒΟΛΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ. Κατὰ τὴν πρωτότυπον ἐλαιογραφίαν τοῦ καθ. Cesare Mariani, μετ' ἄρθρου (ἐν σελ. 229).

3. Η ΔΙΩΡΓΞ ΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΙΣΘΜΟΥ, μετὰ σχετικοῦ ἄρθρου (ἐν σελ. 232).

4. ΕΥΡΕ ΤΗΝ ΘΥΡΑΝ ΚΛΕΙΣΜΕΝΗΝ! Εἰκὼν ὑπὸ τοῦ καθηγ. R. Jordan (ἐν σελ. 233). Κοράσιον κατακεκλιμένον πρὸ κεκλεισμένης θύρας! Τοιοῦτος εἶνε ὁ συνειρμός τῶν ἰδεῶν, ἡ ἕξις τοῦ προσεγγίζειν τὰ ἅπαξ συσχετισθέντα ὥστ' ἐκ πρώτης ἐντυπώσεως νομίζει τις ὅτι πρόκειται περὶ μικρᾶς ἐπαίτιδος, μικρᾶς ναυαγοῦ τῆς ζωῆς, ἥτις πεντάεφρανη κατὰ τὴν δημῶδη ἐκφρασιν, καὶ παντέρημος, ἐστρυμώχθη, παγεράν τινα χειμερινὴν νύκτα, παρὰ τὴν θύραν πλουσίου μεγάρου, καὶ ἀποκαρῶθεῖσα ὑπὸ τοῦ φύχους ἐκπνέει ἐν ᾧ ἐνδοθεν τοῦ θερμοῦ καὶ πολυτελοῦς μελάρου ἡχοῦσι γέλωτες καὶ φωναὶ χαρᾶς, θορυβεῖ ἀλαζὼν ἡ εὐτυχία.

Ἀλλ' ὅχι· ὁ καλλιτέχνης δὲν ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ τὴν μελοδραματικὴν ταύτην — ἀλλὰ τὸσον συχνὰ σπαρακτικῶς πραγματικὴν — σελίδα τοῦ κοινωνικοῦ βίου· ἡ ἀρμονία τοῦ συνόλου τῆς εἰκόνος — περίτεχνος ἐν τοῖς μέρεσιν ἀρμονία — τὸ καταδεικνύει· ἀπὸ ὑδρορροῆς τινὸς δὲν κρέμονται κρυστάλλα· ἡ ὁδός, αἱ βαθμίδες, ὁ ὁρίζων δὲν εἶνε χιονοσκεπής· τὴν θεωμένην φύσιν δὲν διαπνέει παγετώδης ῥιπὴ βορρᾶ ἐμποιοῦσα συναίσθημα ρίγους· ἡ μικρὰ κόρη δὲν

εἶνε ρακένδυτος· οἱ πόδες δὲν εἶνε γυμνοί, μελανιασμένοι, κοκκαλωμένοι· οὐδεμία σκελετώδης ἰσχνότης ἐπὶ τῆς μορφῆς· τὸ κατακεκλιμένον ἄβρον σῶμα δὲν τρέμει, δὲν συνταράσσεται ὑπ' ὀδυνηροῦ σπασμοῦ· ἡ κοιμωμένη κόρη δὲν θὰ ἐξυπνήσῃ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν πρὸς τὴν μικρὰν Φωσφοροπώλιν τοῦ Ἀνδρερσεν.

Ἀλλ' οὐδὲ τὸ φρουροῦν τὸν ὕπνον τῆς κυνάρου ἐνθυμίζει τὰ ἐλσεῖν καὶ βασανισμένα ἐκεῖνα ζῶα τὰ ὁποῖα παριστάνει ὁ Δοστογέβσκη ἐν τοῖς μυθιστορήμασί του, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ρυπαρὸν καὶ ἀραιὸν, οἶονε καταρρέον, τρίχωμα, οἱ ἐσβεσμένοι ὀφθαλμοὶ ἡ ἀθλιότης ἡ ἐκδεικνυμένη ἐκ τῶν καταβιβασμένων ὠτων καὶ τῆς μαζεμένης οὐρᾶς, μαρτυροῦσι μακρὰν καὶ ὀδυνηρὰν τραγωδίαν πείνης καὶ στερήσεων.

Ἄν προσεκτικῶς ἐξετάσωμεν τὴν εἰκόνα βλέπομεν ὅτι ἄλλη εἶνε ἡ ἐμπνευσις τοῦ καλλιτέχνου, ἐμπνευσις ἄβροτέρα, καλλιτεχνικωτέρα, διότι δὲν ζητεῖ νὰ συναρπάσῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς καρδίας, δὲν ζητεῖ νὰ λάβῃ ἐρμηνεία τῆς εἰκόνος τὸν ἐμφυῆ ἡμῖν πρὸς πᾶσαν δυστυχίαν οἶκτον, ἀλλὰ μᾶς ἀφίνει νὰ κρίνωμεν τὸ καλλιτέχνημα αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἀνεξαρτήτως πάσης φιλανθρωπικῆς ἐπιδράσεως.

Ὁ πατὴρ εἶνε εἰς τὸ δάσος, καὶ ἡ μικρὰ χωρική, συν-οδευομένη ὑπὸ τοῦ ἀγρύπνου καὶ ἀφωσιωμένου Πιστοῦ ἐκόμισεν εἰς αὐτὸν τὸ φαγητόν· κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν, ἐκυνήγησεν ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος πεταλούδας, καὶ ὁ δρόμος δὲ ἦτο μακρὸς, καὶ ἐκουράσθη· φθάσασα εἰς τὴν οἰκίαν εὔρε τὴν θύραν κλεισμένην· ὁ ἀδελφός τῆς ἦτο τόσας ἡμέρας ἀσθενής, εὐρίσκειται τώρα εἰς ἀνάρρωσιν, καὶ ὁ ἱατρός παρήγγειλεν εἰς τὴν μητέρα νὰ ὀδηγήσῃ εἰς μικρὸν περίπατον τὸν ὥχρον υἱὸν τῆς, ν' ἀναπνεύσῃ καθαρόν, ζωογόνον ἀέρα τὸ καῦμένο τὸ παιδί. Ἡ μικρὰ κόρη ἀφῆκε τὸ καλάθι τῆς χαμαί, ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς μιᾶς βαθμίδος τῆς ξυλίνης κλίμακος τῶν· σιγὰ σιγὰ ἡ κεφαλὴ τῆς ἤρχισε νὰ βαρύνῃ, καὶ τὴν ἀκούμβησεν ἐπὶ τῆς ἄλλης βαθμίδος· γλυκὺς ὕπνος ἤρχισε νὰ θωπεύῃ ἀπαλὰ τὰ βλέφαρά της, καὶ ἐκλείσε τὰ ματάκια της. Εἶνε γνωστὸν πόσον εὐκόλα ἀποκοιμῶνται τὰ παιδία, πρὸ πάντων τὰ μικρά, ἅτινα πολλάκις τὴν ἐσπέραν ἐν ᾧ ψελλίζουσι χαριέντως ἐν τῇ μητρικῇ ἀγκάλῃ, προφέροντα μίαν φράσιν δὲν προφθάνουν νὰ τὴν ἀποτελειώσουν, διότι ὁ ὕπνος κλείει διὰ μιᾶς τὸ μικρὸν στόμα των, καὶ τρομάζει τὸσον τότε ἡ πρωτόπαιρος μήτηρ. Κοιμᾶται ἡσυχὰ ἡ μικρὰ ἐπὶ τῆς ξυλίνης κλίμακος, ὡς ἐπὶ στρώματος ἐκ πτῖλων· τί ἔχει ν' ἀνησυχῇ; Τὸ πολὺ πολὺ διὰ τὸ καλάθι τῆς· ἀλλ' αὐτὸ τὸ φυλάττει ἀγρύπνως ὁ Πιστός, ὁ καλὸς καὶ ἀφωσιωμένος.

K.